

MISS
Saigon

Aarhus Teater Store Scene 7. september - 27. oktober 2001

AARHUS TEATER OG ODENSE TEATER PRÆSENTERER
I SAMARBEJDE MED CAMERON MACKINTOSH

MISS SAIGON

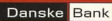
En musical af ALAIN BOUBLIL og CLAUDE-MICHEL SCHÖNBERG
Musik af CLAUDE-MICHEL SCHÖNBERG
Sangtekster af RICHARD MALTBY Jr. og ALAIN BOUBLIL
Fransk original tekst af ALAIN BOUBLIL
Supplerende sangtekster af RICHARD MALTBY Jr.
Dansk oversættelse PETER LAUGESEN
Orkestrering af WILLIAM DAVID BROHN
Oprindelig produceret for scenen af CAMERON MACKINTOSH
Denne produktion opføres i Danmark med tilladelse fra JOSEF WEINBERGER LTD
på vegne af MUSIC THEATRE INTERNATIONAL, New York efter overenskomst
med CAMERON MACKINTOSH.

Iscenesætter og koreografi LISA KENT
Assistent SAMANTHA MURRAY
Scenograf SØREN GLAD
Kapelmester CHRISTIAN BALTZER
Lysdesign PEDER JACOBSEN
Lyddesign KIM ENGELBREDT

Tilpasning af partitur og orkesterstemmer CHRISTIAN BALTZER
Programmering af samplere og keyboard EDI PREMATE
Repetitører EDI PREMATE og ALLAN DAHL HANSEN
Makeup konsulent AGNETHA VON GEGERFELT
Speciel effects LISE BØNÆS og BARBARA FREUD-MAGNUS
Stagefight HOTHER BØNDORFF

Orkester Christian Baltzer (kapelmester), Kim Mikkelsen (bas), Lars Daugaard (trommer), Henrik Svenning (janitshar), Henrik Hou Jørgensen (trompet), Niels Jacob Nørgaard (basun), Edi Premate (keyboard 1), Allan Dahl Hansen (keyboard 2), Martin Konge (keyboard 3), Pernille Jønsson (violin), Marianne Leth (fløjte), Robin Watson (reed), Mathias Jensen (horn), Henrik Finsen (obo)

Forestillingens varighed: ca. 2 timer og 45 minutter inkl. pause
Programredaktion: Agnete Krogh og Jørgen Heiner
Foto fra afsluttende prøver: Jan Jul
Plakat & program layout: Jørn Moesgaard a/s
Tryk: Phønix-Trykkeriet

Forestillingssponsor

Forestillingsleder Andrew Tristram
Regissør Bruno Nielsen-Boreas
Suffli Birgitte Hansen
Afvikling lys Jesper Ahnfeldt-Møllerup/Peder Jacobsen
Afvikling lyd Caspar Ravn/Andreas A. Carlsen

Afdelingsledere:

Scene, snedker- og malersal Knud Brodersen
Skræddersal Hanne Gissel
Frisørsalon Britta Høxbro
Rekvisit Viggo Bay
Tonemester Kim Engelbrecht

Aarhus Teaters ledelse:

Teknisk chef: Jens Ravn
Dekorationschef: Jørn Walsøe
Økonomichef: Ralf Rudfeld
Marketingchef: Peter Schødt Dalsgaard
Teaterchef: Palle Jul Jørgensen

Premiere Aarhus Teater Store Scene 7. september 2001

Karen Bernardino

Tomas Ambt Kofod

Anders Gjellerup Koch

Martin Loft

Stinne Hedrup

Anders Baggesen

Lisa Bentzen

Christine Albrechtslund

Chris og Kim

MADAME CHRYSANTHEMUM, MADAME BUTTERFLY

MISS SAIGON

Musicalparret Alain Boublil og Claude-Michel Schönbergs skæbnesvangre kærlighedshistorie Miss Saigon er inspireret af en række lignende fortællinger om et møde mellem en asiatisk kvinde og en vesterlænding. Inspirationskilderne går helt tilbage til slutningen af 1800-tallet og demonstrerer en interessant udvikling i skildringen af figurerne såvel som i udformningen af fortællingens handling.

Madame Chrysanthemum (1887) Pierre Loti er et pseudonym for Julian Viaud (1850 - 1923), en fransk romanforfatter, hvis værker udspiller sig i de eksotiske miljøer, som han besøgte under sin tidligere karriere som marineofficer. I 1853 blev den japanske isolationisme brudt, da den amerikanske flåde åbnede for handelsforbindelser mellem Japan og Vesten. Herefter spredte en bølge af japanske trends sig til Europa og USA, og Japan blev et yndet rejsemål for vestlige turister. Loti delte denne nye fascination og skrev en serie populære orientalske værker. Mest kendt blev han for den mere eller mindre selvbiografiske roman *Madame Chrysanthemum*.

Handlingen i *Madame Chrysanthemum* udspiller sig i Nagasaki, hvor den unge franske marineofficer Pierre af kedsomhed beslutter sig for, som adspredelse, at gifte sig med en japansk kvinde, en geisha. På dette tidspunkt var det almindeligt, at handelsrejsende og udlændinge i Japan kunne leje eller købe sig en midlertidig hustru. Manden fik da nogle valgmuligheder og måtte derefter forhandle sig til en pris for kvinden. På denne kyniske forretningsfacon skaffer en japansk bryllupsmægler Pierre en brud, Madame Chrysanthemum. Men snart må Pierre sejle videre til Kina, og skruppelløst forlader han sin hustru, der blot passivt og nøgternt afventer sin næste "ægteemand".

Chris og ambasadefolk

Ensemble

Ellen

Madame Butterfly (1898) Forfatteren Pierre Loti var selvfølgelig ikke den eneste, som tilfredsstillende offentlighedens appetit på den japanske mode. Omkring århundredeskiftet skabtes et væld af japansk orienterede malerier, rejsebeskrivelser, skuespil, romaner og operaer. En af dem, der også bidrog til den japanske trend, var den amerikanske advokat, novelle- og skuespilforfatter John Luther Long (1861-1927), hvis novelle *Madame Butterfly* er hans mest berømte værk. Long havde ikke selv besøgt Japan, men hans søster Mrs. Correll, gift med en missionær i Nagasaki, skrev udførlige anekdoter om den japanske levemåde i breve til sin bror, breve der dannede udgangspunkt for *Madame Butterfly*.

Handlingen i *Madame Butterfly* minder på mange måder om Lotis roman, men da den mandlige hovedperson, her en amerikansk løjtnant ved navn Pinkerton, forlader Madame Butterfly, reagerer hun fortvivlet med et selvmordsforsøg i kontrast til *Madame Chrysanthemum*, der er ganske indforstået med vilkårene for sit forretningsbaserede ægteskab.

Novellen *Madame Butterfly* udgjorde et væsentligt bidrag til dyrkelsen af japansk kultur, men var samtidig også en kritik af amerikanernes og den vestlige kulturs ensidige billede af den japanske kvinde som et stykke skrøbeligt og kønt legetøj.

Belascos *Madame Butterfly* (1900) Da John Luther Longs novelle skulle dramatiseres, valgte han den amerikanske skuespilforfatter David Belasco (1853-1931), der i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet spillede en betydelig rolle for amerikansk teater, til at omskrive novellen til et skuespil. Stykket - også kaldet *Madame Butterfly* - må i en moderne og dramatisk henseende betragtes som en forbedring af novellens plot og karaktertegnning. I modsætning til novellen kommer Pinkerton tilbage til *Madame Butterfly* ved stykkets slutning, tids nok til at opdage den døende kvinde, som altså her fuldbyrder selvmordet - en noget mere dramatisk udgang på historien end novellens slutning. Belascos Pinkerton er mere nuanceret og venligsinnet end både Lotis og Longs følelsesmæssigt amputerede mandlige hovedfigurer. Pinkerton skildres ikke længere som entydigt kold og egoistisk; han chokeres over og angrer det tragiske udfald af sit ægteskab med *Butterfly*. En væsentlig afvigelse fra de tidligere forlæg er også, at stykket antyder en kærlighedshistorie bag tragedien.

Puccinis *Madame Butterfly* (1904) Nogle måneder efter premieren på Belascos *Madame Butterfly* i New York blev stykket opført på The Duke of York's Theatre i London. Den italienske komponist Giacomo Puccini (1858-1924) befandt sig på det tidspunkt i London og så *Madame Butterfly* til premieren. Selvom Puccini kun forstod ganske lidt engelsk, stod handlingen og den dramatiske kraft i figurernes følelser alligevel klart for ham. Han fandt forestillingen bevægende og vidste med det samme, at han nu havde stof til sin næste opera. Puccini fik tilladelse af Belasco til at bearbejde *Madame Butterfly*, og librettisterne Giuseppe Giacosa og Luigi Illica, der også havde arbejdet med *Manon Lescaut*, *La Bohème* og *Tosca* begyndte at skrive teksten til en operaversion. Librettisterne brugte ikke blot Belascos stykke som forlæg til librettoen, men vendte også tilbage til Lotis roman *Madame Chrysanthemum* og Longs novelle *Madame Butterfly*. De inddrog basale elementer fra disse fortællinger, men måtte ligesom Belasco erkende, at figurerne skulle nuanceres for at appellere til et moderne publikum. Set i operaens optik manglede både Loti og Long helstøbte og sympatiske karakterer, ligesom undladelsen af ægte kærlighed mellem hovedpersonerne ikke vakte samme medfølelse og engagement hos tilskueren som hos både Belasco og Puccini. Belascos modernisering og dramatisering af handlingen og figurerne nærmer sig altså Puccinis, men Puccini vægter i højere grad figureres følelser, særligt *Butterfly*'s kærlighed til Pinkerton. Derfor tilføjede librettisterne også kærlighedsdueten i første akt, der tegner *Butterfly* som lykkelig og forelsket - en dramaturgisk ændring som gør hendes længsel efter Pinkertons tilbagevenden overbevisende og hendes selvmord særligt tragisk. Pinkerton er hos Puccini mere heroisk, passioneret og uskyldig i sin uvidenhed om den tragedie, han forårsager, og *Butterfly* er en flertydig og aktivt handlende person frem for den porcelænsdukke, hun tidligere er blevet fremstillet som.

Puccinis opera *Madame Butterfly* havde premiere på La Scala den 17. februar 1904 og floppede. Puccini forsvarede den og præsenterede den igen kun tre måneder senere med kun få ændringer. Nu bragede bifaldet, og *Madame Butterfly* har været en af de mest populære klassiske operaer lige siden.

Thuy og Tam

Engineer og ensemble

Chris og John

Engineer, Kim, Gigi og ensemble

Kim

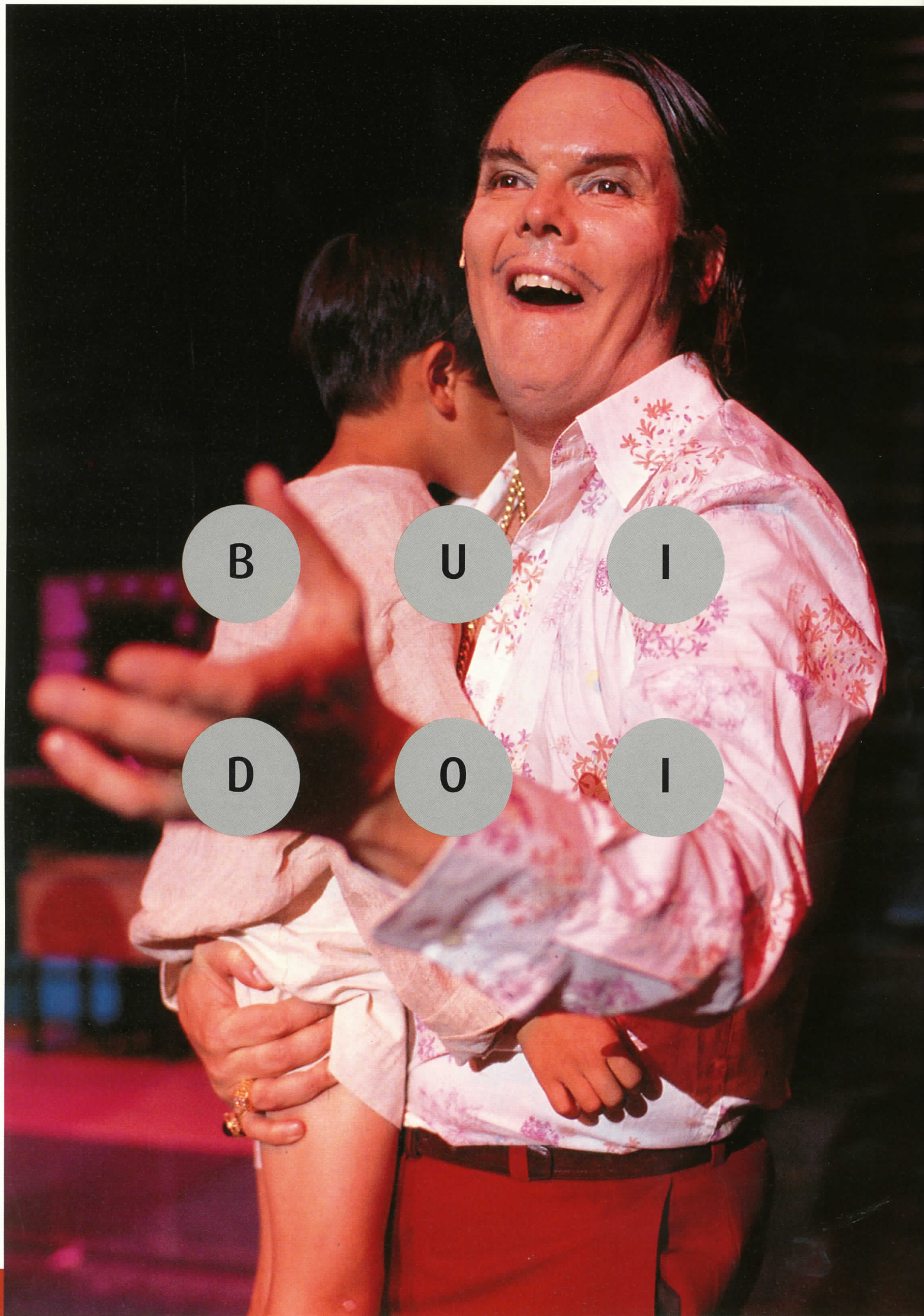
Miss Saigon (1989) Musicalen *Miss Saigon* er baseret på *Madame Chrysanthemum* og på de forskellige variationer over *Madame Butterfly*, men det var et hjerteskrædende fotografi, som forfatterne Alain Boublil og Claude-Michel Schönberg havde set i et tidsskrift, der for alvor gav dem inspiration til musicalen. Billedet viste en vietnamesisk kvinde, hvis lille pige var på vej om bord på en flyver fra lufthavnen i Ho Chi Minh til USA, hvor hendes far, som aldrig før havde set hende, ventede. Moderen vidste, at hun aldrig mere skulle se sin datter. Angsten i datterens ansigt og sorgen og resignationen i moderens berørte musicalforfatterne, der så fotografiet som et rystende eksempel på, hvordan politiske begivenheder på tragisk vis radikalt kan påvirke og ændre det enkelte menneskes tilværelse.

Claude-Michel Schönberg og Alain Boublil beholdt i grove træk kernehistorien fra *Chrysanthemum/Butterfly*, men de førte historien frem til en tragisk periode i moderne tid - en tid, hvor den grundlæggende misforståelse mellem to mennesker kunne afspejle den dybereliggende misforståelse mellem deres respektive lande i krig. Denne krig var Vietnamkrigen, som fotografiet

stammede fra, og derfor blev lokaliteten Vietnam frem for Japan. *Madame Butterfly* lever altså videre i musicalen *Miss Saigon*, hvor Pinkerton har fuldstændt sin forvandling til en sympatisk figur, til den sensitive amerikanske soldat Chris. Som kontrast til de tidligere versioner vender Chris frivilligt tilbage til sin vietnamesiske kæreste for at se sit barn. Denne ændring afspejler på trods af musicalgenrens brug af stereotyper, et mere moderne og nuanceret mandebillede. Kim er som *Butterfly* en smuk og sart ung pige, men ikke mere skrøbelig end at hendes handlinger foretages med konsekvens og fast beslutsomhed. Ganske stædigt nægter hun at vende tilbage til den mand, hendes forældre havde lovet hende til, ligesom hun resolut tager sit liv til sidst i ansvarlighed for sit barn.

Miss Saigon havde urpremiere den 20. september 1989 på The Theatre Royal, Drury Lane i London og blev den 11. april 1991 opført første gang i New York på Broadway Theatre. Her har den siden sat billetsalgsrekorden i Broadways historie.

Af Trine Holm Thomsen, dramaturg ved Aarhus Teater

B

U

I

D

O

I

"LIVETS STØV"

Vietnamkrigen efterlod et anslået tal af 125.000 Bui Doi eller "Amerasians" - børn af amerikanske soldater og asiatiske mødre – i sit kølvand. Bare i Vietnam ved man af 70.000 Bui Doi - på vietnamesisk "Livets Støv". Deres eksistens vækker pinefulde minder om krigen både i USA og Vietnam.

Børnenes herkomst - den tydelige blanding af asiatiske og vestlige kendetegn - står tydeligt skrevet i ansigterne på dem, de er dømt til for evigt at være fremmede i begge deres kulturer. Mange Bui Doi lever i gaderne, forladt af deres mødre. De kan ikke få arbejde, dels pga. den åbenlyse diskrimination og dels fordi de ingen skolegang har fået. Udstødelsen af samfundet har haft en tydelig psykologisk effekt på Bui Doi. Mange af dem identificerer sig med deres amerikanske fars udseende og deres mors kultur, en kultur som bestandig støder dem fra sig, og tvinger dem til at vende sig mod den amerikanske kultur.

Den typiske opfattelse af forholdene mellem amerikanske mænd og vietnamesiske kvinder er, at kvinden var prostitueret. Studier af forholdene, foretaget i 1992, viser dog at mange af parrene boede sammen i en kortere eller længere periode og få af dem blev endda gift. Da soldaterne vendte hjem efter krigens afslutning, blev kvinderne og deres børn udstødt af samfundet, og de blev straffet yderligere af den nye kommunistiske regering som bl.a. nægtede dem adgang til universiteter og militære poster. De heldigste blandt Bui Doi var dem, hvis mødre giftede sig vietnamesisk, med mænd som accepterede deres "illegale" børn.

I 1980'erne opstod der en bølge af vietnam-veteraner som vendte tilbage til Vietnam for at forlige sig med fortiden. Sammen med veteranerne rejste et stort opbud af pressefolk. Journalisterne vendte hjem med hjerteknusende billeder og historier om et utal af Bui Doi som tiggede i gaderne i Ho Chi Minh City.

Det førte i 1988 til "Amerasian Homecoming Act". 70.000 Bui Doi og familie kom til USA, fik husly, mad, pleje samt hjælp til at finde arbejde. Forinden havde de været 6 måneder i "træning" på Filippinerne for lære om amerikanske forhold.

Med den nye immigrations politik, skiftede Bui Doi status. De blev nu opfattet – og udnyttet – som den oplagte mulighed for at komme til USA.

Livet i USA var dog heller ikke problemfrit. Arbejde og uddannelse var det svært at få, da mange aldrig havde gået i skole eller haft et job. Mange blev også skuffede i jagten på at finde deres fædre. Kun 2% af Bui Doi kender deres far. Nogen har opgivet jagten og andre måttet erkende at deres biologiske far har opbygget et nyt liv og ikke ønsker at vedkende sig faderskabet.

Der findes i dag flere grupper, både i USA og Vietnam, som forsøger at hjælpe den store gruppe af "Livets Støv" som uforskyldt er blevet ofre i krigen.

Ensemblet (i optrædende rækkefølge)

SAIGON – APRIL 1975

GIGI Stinne Hedrup
BARPIGER Christine Albrechtslund, Karoline Kier
Rikke Thomsen, Nina Munkholm Jensen
Marianne Amundsen, Ditte Ipsen
Fredrika Tungström, Natalie Gilert
Sandra Sencindiver, Hanna Johansson
Elinor Westin
ENGINEER Anders Gjellerup Koch
KIM Karen Bernardino
JOHN Martin Loft
CHRIS Tomas Ambt Kofod
U.S. MARINERE/VIETNAMESERE Jeppe Schrøder, Jeppe Gondolf,
Allan Gyldenkærne, Gregor Michaj,
Kim Brandt, Peter Persson,
Martin Karlsson, Jesper Høg,
Jorge Munoz-Escalante,
Alexsander Nyberg, Patric E. Hellsten,
Thomas Chaanhing, Flemming Fanø,
Leif Laurberg
THUY Anders Baggesen
AMBASSADEFOLK Ensemble

HO CHI MINH CITY – APRIL 1978

BORGERE I HO CHI MINH CITY . Ensemblet
DRAGEDANSERE Thomas Chaanhing,
Jorge Munoz-Escalante
ASSISTERENDE KOMMISSÆR .. Thomas Chaanhing
PHAN (NVA soldat) Flemming Fanø
HUYNH (NVA soldat) Kim Brandt
ELLEN Lisa Bentzen
NVA SOLDATER Herreensemble
TAM (AARHUS TEATER) Kevin Van
Camilla Bohn Søndergaard
Vanessa Wagner
FLYGTNINGE Ensemble

USA - SEPTEMBER 1978

KONFERENCEDELTAGERE Ensemble

BANGKOK – OKTOBER 1978

EJER AF GO-GO CLUB Leif Laurberg
BANGKOK KLUB DANSERE ... Dameensemble
BORGERE I BANGKOK Ensemble
SÆLGERE, TURISTER Ensemble

SAIGON – APRIL 1975 (Kims mareridt)

SCHULTZ Jeppe Gondolf
DOC Kim Brandt
REEVES Flemming Fanø
GIBBONS Martin Karlsson
TROY Jeppe Schrøder
NOLEN Jesper Høg
HUSTON Peter Persson
FRYE Allan Gyldenkærne

BANGKOK – OKTOBER 1978

BORGERE I BANGKOK Ensemble
AMRIKANERE Ensemble

Ouverture Barpiger, Gigi, Engineer, Kim
Det er gloende hedt i Saigon . Engineer, John, Chris, Kim, Gigi og
ensemblet
Filmen i mit blod Gigi, Kim og Barpiger
Transaktionen John, Engineer, Chris og ensemble
Dansen Kim, Chris og Engineer

Hvorfor Gud? Chris
Pengene her, de er til dig ... Chris og Kim
Sol og måne Kim og Chris
Telefonsangen John og Chris
Aftalen Engineer og Chris
Brylluppet Kim, Chris, Gigi og piger
Thuys ankomst Thuy, Chris og Kim
Den sidste nat på jorden ... Kim og Chris

Dragemorgen Ensemblet, Thuy og Engineer
Jeg tror endnu Kim og Ellen
Coo-Coo Princess Kim, Engineer, Thuy og ensemble
Thuys død Kim, Thuy og ensemble
Vil du gerne dø i fred Engineer
Kim og Engineer Kim og Engineer
Jeg vil gi' mit liv for dig ... Kim og ensemble

Bui Doi John og ensemble
Åbenbaringen John, Chris og Ellen

Bangkok Engineer, John og ensemble
Kim-John Kim og John
Chris er her Klubejer, John, Engineer og Kim

Kims mareridt Thuy, Kim, Chris, John og ensemble

Sol og måne Kim og Engineer
Værelse 317 Ellen og Kim
Nu jeg har set hende Ellen
Konfrontationen Ellen, Chris, John og Kim
Drager af papir Kim og Engineer
The American Dream Engineer og ensemble
Finale Kim og Chris

VIETNAMS KRIGE

Vietnamkrigen var den tættest mediedækkede konflikt, verden hidtil havde set. Ikke færre end 500 korrespondenter, heraf 300 amerikanske, var løbende akkrediteret af de amerikanske militære myndigheder til at dække krigen. Journalisterne havde alle muligheder for at rejse rundt i Sydvietnam, besøge baser og enheder, deltage i operationer i felten, lytte til såvel officielle som såkaldte baggrundsbriefinger ect. og rapportere frit og uden indblanding om det de hørte og så.

Jørgen Skakke, freelance journalist under Vietnamkrigen

Vietnamkrigen blev særdeles nærværende da man i januar 1968 på tv så en henrettelse, som var sket få timer forinden. Fra at være en uvedkommende krig på den anden side af jorden, blev Vietnamkrigen en rædselsvækkende aktuel historie. Forud for Vietnamkrigen var gået mange hundrede år i kampen for landets selvstændighed.

Vietnam har eksisteret som nation i flere tusinde år. Allerede i det første århundrede f.v.t. blev den nordlige del af det nuværende Vietnam erobret af Kina. Det var indledningen til det kinesiske herredømme, som varede i over 1000 år. Under kinesisk styre blev den nordlige del af Vietnam den mest avancerede civilisation i Sydøstasien. Nordvietnams historie i denne periode var præget af stadige oprør mod den politiske dominans. I 1500 tallet begyndte den vietnamiske ekspansion sydpå. Saigon blev erobret ca. år 1700. 100 år senere blev Vietnam koloniseret af Frankrig.

Den franske industrialisme havde brug for råvarer og nye markeder og erobringen af Vietnam indledtes i 1860 under Napoleon III. Trods desorganiseret og dårlig bevæbnet modstand var franskmændene tre årtier om endelig at besejre landet.

Udviklingen som fandt sted under kolonistyre tog udelukkende sigte på at fremme franske interesser. En begrænset forbrugsvareindustri blev udviklet, men vietnameserne blev holdt udenfor den moderne sektor. I 1939 fik kun 15% af de vietnamesiske børn nogen form for skolegang og 80% af befolkningen var analfabeter. Dette stod i skarp kontrast til den forkoloniale periode. Den vietnamesiske befolkning blev ikke kun økonomisk forarmet under kolonitiden. Den blev også sat kulturelt tilbage.

Det franske kolonistyre gav allerede fra begyndelsen anledning til modstand i befolkningen, og i perioden op til Første Verdenskrig opstod der mange forskellige nationalistbevægelser,

VIETNAMS KRIGE

18

som ønskede uafhængighed af Frankrig. Kampen mod franskmændene var også kampen mod kapitalismen og for social revolution. I kølvandet på verdenskrisen i 1930 opstod der bondeoprør og demonstrationer mod den franske dominans. Franskmændene svarede igen med stor brutalitet og masseanholdelser.

En af de ledende i Vietnams kamp for selvstændighed var Ho Chi Minh. Han blev født i 1890 (død 1969) og forlod Vietnam umiddelbart inden Første Verdenskrig. I Europa mødte han Lenins antikoniale ideer, og han blev en af de drivende kræfter i dannelsen af det Indokinesiske Kommunistparti i 1930.

Begivenhederne under Anden Verdenskrig var af afgørende betydning for den videre udvikling i Vietnam. I 1942 havde Japan besat hele Indokina, men først i 1945 afsatte japanerne den franske administration og tog fuld kontrol over landet.

I 1941 fik Ho Chi Minh samlet flere nationale bevægelser i en fælles front under navnet Viet Minh. Viet Minh organiserede guerilla-kampen mod Japan, og opbyggede under krigen en effek-

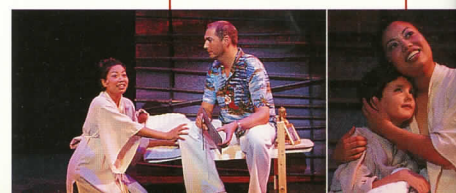
tiv efterretningstjeneste hvis oplysninger om japanerne gik til USA. Til gengæld modtog Viet Minh militær og økonomisk støtte fra amerikanerne. Viet Minh formåede at sammensmelte de stærke nationale strømninger i det vietnamesiske folk, og da japanerne kapitulerede, havde Viet Minh en stærk hær og bred folkelig opbakning.

15. august 1945 overgav japanerne sig, og i de følgende 14 dage foregik August-revolutionen, hvor Viet Minh nedsatte befrielseskomiteer over det meste af Vietnam. Den 2. september 1945 proklamerede Ho Chi Minh Vietnam for selvstændigt. Den nye stat blev døbt Den Demokratiske Republik Vietnam.

På Potsdamkonferencen i juli 1945 blev det vedtaget, at Vietnam skulle deles i to zoner. Kina skulle administrere den nordlige del og Storbritannien den sydlige del af Vietnam. I august 1945 krydsede 200.000 kinesiske tropper grænsen til Vietnam med kurs mod hoved-staden Hanoi. Englænderne frygtede at Vietnams selvstændighed ville skabe uro i Englands egne

Kim og John

Kim og Ian

John

Kim og Tam

Chris

Kim og ebsemble

Ensemble

Chris, Kim og pigeensemble

VIETNAMS KRIGE

kolonier i Asien og hjalp derfor de franske kolonitropper med at komme tilbage til Indokina. I stedet for at afvæbne japanske tropper i syd brugte englænderne japanerne i deres kamp mod Viet Minh-styrkerne.

De franske tropper fik kontrol over Saigon hvorefter byerne i syd blev generobret en efter en. Udviklingen i syd var faretruende for Viet Minh, og Ho Chi Minh frygtede med god grund at Kina og Frankrig skulle lave aftaler, som tilsidesatte vietnamesisk uafhængighed. Viet Minh forsøgte at opnå en aftale med Frankrig, om at kineserne blev trukket ud af Vietnam, men parterne nåede aldrig til enighed. I sommeren 1946 førte det til sammenstød mellem Viet Minh og de franske tropper og den 23. november bombarderede den franske flåde havnebyen Haiphong, hvor 6.000 civile blev dræbt. Det var startskuddet til 8 års krig.

I løbet af 1946-47 sendte franskmændene et stort antal kampfærdige soldater til Vietnam. Over for dem stod ca. 50.000 Viet Minh soldater med ringe udrustning. Franskmændene forsøgte at få støtte hos den vietnamesiske befolkning ved at samarbejde med storbønder og godsejere. Dermed blev krigen dels en krig mellem Vietnam og Frankrig og dels en krig mellem to samfundsklasser.

Frankrig forsøgte sig med samarbejde med Vietnams sidste kejser Bao Dai, som fungerede som kejser fra 1925 og frem til den japanske besættelse i 1940. Målet var at opstille et troværdigt alternativ til Ho Chi Minh. Dette førte til oprettelsen af Staten Vietnam med Bao Dai som statschef, inden for rammerne af den Franske Union. 1. juni 1949 etablerede Bao Dai formelt sit styre, og året efter anerkendte USA og England officielt Staten Vietnam. Vietnams deling var en realitet. Den uafhængighed som Ho Chi Minh havde erklæret i september 1945 gjaldt nu kun for området nord for den 16. breddegrad.

Efter de kinesiske kommunister i 1949 havde vundet borgerkrigen i Kina fik Ho Chi Minh hjælp fra dem, og det tidligere antikolonialistiske USA begyndte nu i lyset af den kolde krig at støtte Frankrigs krig mod Viet Minh. Hellere kolonialisme end kommunisme.

I starten af 1950'erne kontrollerede Viet Minh store dele af Nordvietnam og havde opnået en bred støtte hos befolkningen i Sydvietnam og krigen endte 7. maj 1954 da Viet Minh efter 8 ugers belejring indtog den franske militærbase Dien Bien Phu. Nederlaget blev afslutningen på Frankrigs tilstedeværelse i Vietnam.

Kim og ensemble

Tam

Ensemble

Samme år blev der i Genève underskrevet en fredsaftale, efter hvilken franskmændene skulle trække sig ud og at der to år senere skulle gennemføres valg i hele Vietnam. Viet Minh styrkerne skulle samtidig trække sig tilbage til nord for den 17. breddegrad. I syd installerede USA Ngo Dinh Diem regimet i Saigon, opdelte landet og overtrådte Genèveaftalen ved ikke at gennemføre valg. I 1960 sluttede organisationer - demokrater, socialister, nationalister og marxister - sig sammen i den nationale befrielsesfront (FNL) også kendt som Viet Cong. Den 2. modstandskamp indledtes. Denne gang mod de skiftende militærregeringer i Saigon og især mod USA. I 1964 skulle Nordvietnam angiveligt have angrebet et nord-amerikansk krigsskib i Tonkinbugten. Denne episode brugte USA, og præsident Johnson, som påskud for at optrappe krigen - 30 år senere indrømmede USA, at der var tale om en fabrikeret løgn.

Men Vietnamkrigen var en realitet. USA bombede Nordvietnam og indsatte landstyrker i Sydvietnam. De følgende tre år optrappede USA krigen og 1968 var der mere end 500.000 amerikanske soldater i Vietnam. Krigen var grusom både for amerikanerne og den vietnamesiske befolkning, som disse soldater var sat til at beskytte mod kommunismen.

Krigens vendepunkt kom i slutningen af januar 1968 med Tet-offensiven. Viet Cong angreb på få dage 36 ud af 44 provins-hovedstæder, og det gik op for amerikanerne at de ikke havde kontrol over landet. Tet-offensiven blev en katastrofe for amerikanerne. Der opstod voldsom modstand mod krigen i USA, og over hele verden demonstrerede folk mod de amerikanske bombardementer.

"Efterhånden som tiden gik og jeg fik bearbejdet oplysningerne og sat dem i system, måtte jeg over for mig selv erkende, at virkeligheden ikke stemte overens med min forudfattede holdning. Ligesom mange af mine udenlandske kolleger kom jeg til den konklusion, at USA havde kastet sig ud i en krig, det ville blive vanskeligt at vinde militært. Sammenligningen med franskmændene, der havde måttet opgive at vinde deres otte år lange krig mod de samme kommunistiske ledere 13 år tidligere, var nærliggende."

Jørgen Skakke, freelance journalist under Vietnamkrigen

Den 15 år lange Vietnamkrig kostede supermagten 150 milliarder dollars, ødelagde 70% af bebyggelsen i Nordvietnam og gjorde, med kemiske våben, 10 millioner hektarer uanvendelige. Alligevel sejrede Vietnam, og 30. april 1975 drog Viet Cong sejrrigt ind i Saigon. Den 2. juli 1976 blev landet genforenet under navnet Den socialistiske vietnamesiske Republik.

Da krigen sluttede led 90% af befolkningen i storbyen Da Nang af syfilis. Saigon havde 100.000 prostituerede og lige så mange narkomaner. 58.000 amerikanske soldater og tre millioner vietnamesere var dræbt, mens utalte tusinder mistede lemmer og forlighed.

Thuy og Kim

Mændene bag Miss Saigon

Alain Boublil og Claude-Michel Schönberg blev kendte med deres musical *Les Misérables* og har siden fortsat samarbejdet med to store musicals *Miss Saigon* og *Martin Guerre*

Tekstforfatter og dramatiker Alain Boublil og komponist og sangskriver Claude-Michel Schönbergs første musical *La révolution Française* i 1973 markerede starten på samarbejdet og var den første rockopera nogensinde opført i Paris. Schönberg spillede i øvrigt rollen som Kong Louis XVI i denne produktion.

Alain Boublils ide om at om at skrive en musicalversion af *Les Misérables* bragte dem endnu engang sammen og i 1980, efter to års arbejde, fik *Les Misérables* premiere i Paris på Palais de Sport. Forestillingen blev set af mere end 500.000.

I 1983 mødte Boublil den engelske producer Cameron Mackintosh, som opfordrede ham til at arbejde sammen med tekst-forfatter og instruktør på den engelske udgave af *Les Misérables*, som nu spiller på 16 år i London. Forestillingen har desuden spillet i 26 lande på 14 forskellige sprog. I 1987 modtog Broadway produktionen af *Les Misérables* to Tony Awards for "Best score" og "Best book" samt en Grammy i 1988 for "Best Original Broadway Cast recording". Schönberg har siden over hele verden været involveret i castings til *Les Misérables*.

I 1989 fik *Miss Saigon* premiere i West End og siden på Broadway, i Tokyo, Toronto, Amsterdam og andre byer over hele verden. *Miss Saigon* fik danmarkspremiere på Østre Gasværk Teater i sæsonen 1996/97.

Alain Boublil har sammen med Richard Maltby, JR. lavet den engelske tekst. *Miss Saigon* spiller på 12 år i London og på 10 år i New York foruden i flere lande verden over. Richard Maltby, JR har desuden fået ide til samt instrueret *Ain't Misbehavin*, for hvilken han vandt flere Tony Awards. I samarbejde med komponist David Shire skrev han sangtekster til *Big, the Musical* og ligeledes sammen med David Shire skrev han sangtekster til og iscenesatte *Starting Here*, *Starting now*, *Baby* og *Closer Than Ever*. Han har desuden skrevet *Nick & Nora* sammen med komponist Charles Strouse.

Alain Boublil og Claude-Michel Schönbergs nyeste musical *Martin Guerre* fik premiere på Prince Edward Theatre i London i 1996.

Alle parrets musicals er præsenteret i London, og over hele verden, af Sir Cameron Mackintosh, der har præsenteret over 300 produktioner. Hans internationale hits inkluderer *Les Misérables*, *Cats*, *The Phantom of The Opera*, *Miss Saigon*, *Five Guys named Moe*, *Carousel*, *Oliver* og *Martin Guerre*. I 1985 modtog hans selskab The Queen's Award for Export Achievement og han selv blev, for sin indsats ved britisk teater, slået til ridder i 1996.

Den danske oversættelse af *Miss Saigon* er lagt i hænderne på forfatter, digter, dramatiker og oversætter Peter Laugesen. Han er forfatter til bl.a. *Landskaber*, *Katatonien*, *Anarkotica*, *Natur* og *Kragetæer* samt digtsamlingen *Konstrueret Situation*. Som dramatiker har Peter Laugesen bl.a. skrevet *Artur på genfærd*, *Floden*, *Terminal* og *Turandot* og oversat *Mirakelmageren* og *Molly Sweeney* af Brian Friel samt *Prins af Humbug* af Heinrich v. Kleist for Det Kgl. Teater og musicalen *Hair* for Betty Nansen Teatret.

For sit forfatterskab er Peter Laugesen tildelt akademiets store pris samt adskillige andre priser.

ERFARNE MUSICALKRÆFTER

Lisa Kent

Samantha Murray

Holdet bag aftenens musical iscenesætter og koreograf Lisa Kent, hendes assistent Samantha Murray, scenograf Søren Glad og kapelmester Christian Baltzer er alle erfarne indenfor musicalgenren.

Lisa Kent Iscenesættelse og koreografi

Lisa er uddannet på Bush Davies School of Theatre Arts i England. Karrieren startede med dans, og efterhånden som hun fjede sang og skuespil til, blev det til flere og flere opgaver for TV og på London's West End-teatre.

Musicalkarrieren startede for Lisa som sanger og danser i originalopsætningen af *Evita* på Prince Edward Theatre, hvor hun bl.a. spillede Perons elskerinde. Derudover har hun optrådt i *Little Me*, *Peter Pan* og *Me and my Girl*, hvor hun også fungerede som koreograf- og instruktørassistent.

Lisa har siden 1988 helt helliget sig arbejdet som instruktør og koreograf. Igennem årene er det blevet til koreografi til den officielle åbning af Shakespeares Globe Theatre i London, koreografi til en moderne ballet over Mozarts *Requiem* og iscenesættelse af Massenet's *Cherubin*, de sidste to i Wien. Hun har iscenesat *Me and my Girl* i England, det tidligere Østberlin, Sydafrika og på Aarhus Teater i 1996 – på Aarhus Teater har hun ligeledes iscenesat og lavet koreografi til *Crazy for You* i 1997 og *Piraterne fra Penzance* i 2000.

Af andre opgaver kan desuden nævnes iscenesættelse af *Cinderella*, Wimbledon Theatre *Hair* i Århus, medinstruktør på *Crazy for You* i Sydafrika mens koreografiopgaverne omfatter *Swing Step* på Hamilton Theatre, Ontario samt *Little Shop of*

Horrors, *The Music Man*, *Paint your Wagon*, *Kiss me Kate*, *Gentlemen prefer Blondes* og *A Funny thing happened on the way to the Forum* - i Regents Park for The New Shakespeare Company. Desuden har hun koreograferet *The Mikado* for The D'Oyle Carte Opera, *Jack and the Beanstalk* på Theatre Royal, Nottingham, *The Styne Way* og *M.G.M. Tribute Concert* på London Palladium samt *On a clear Day You can see forever* på Bridewell Theatre i London.

Samantha Murray Assistent

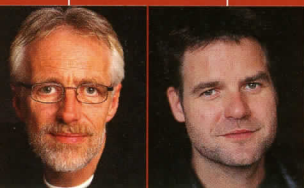
Samantha er født i Yorkshire, England. Hendes uddannelse omfatter The Royal Ballet School, Bush Davies og Guildhall.

Samantha har deltaget i West End-produktionen *42nd Street* på Theatre Royal, London. Derudover har hun bl.a. medvirket i *My fair Lady*, *Some like it Hot* med Tommy Steele, *West Side Story*, *7 Brides for seven Brothers*, *Pacific Overtures*, *Carousel*, *Cavalcade of Coward* samt *Me and my Girl*, hvor hun udover at danse også fungerede som koreografi-assistent.

Af TV- og filmarbejde kan bl.a. nævnes *Indiana Jones and the Last Crusade* og *Sherlock Holmes* (Granada TV), samt et utal af reklamer.

Desuden har Samantha medvirket i *Peter Pan* som Mrs. Darling og i *Tiger Lily*. Hun fungerede desuden som koreograf. Hun har assisteret Lisa Kent på *The Styne Way* - en gallakonzert på London Palladium, hvor hun var så heldig at lave koreografi til et danse-nummer med den legendariske Chita Rivera.

Da Samantha sidst besøgte Aarhus Teater var det også som Lisa

Kents højre hånd - og ben - som assistent på opsætningerne af *Me and my Girl* i 1996, *Crazy for You* i 1997 samt *Piraterne fra Penzance* i 2000. Senest har hun spillet Frenchy i og lavet koreografi til *Sweet Charity* på Victoria Palace Theatre i London, spillet Olga i *Singing in the Rain* på Leicester Haymarket Theatre, spillet Sausage Girl i *Beauty and the Beast* på Dominion Theatre samt lavet koreografi til *The Fantasticks* på Kings Theatre, London. Senest optrådte Samantha Murray i *Wizard of Oz* og var koreografassistent på show'et *Is there life after Highschool* på Bridgewell Theatre, London.

Søren Glad Scenografi

Søren Glad, 1951, har en alsidig karriere bag sig. Efter en uddannelse som elektriker og rejser rundt i Europa og Afrika startede hans teaterkarriere som lysassistent og scenetekniker suppleret med kurser i ind- og udland.

Studier på Institut for Visuel Kommunikation ved Arkitekt-skolen i København førte Søren Glad til hans debut som scenograf med *Ondt i halsen*, Café Teatret i 1982. Søren Glad har i en årrække været teknisk koordinator for teaterfestivaler og større udenlandske gæstespil bl.a. Festival of Fools. Søren Glad var ansat som produktionschef under KulturBy '96.

Søren Glad har siddet som bestyrelsesmedlem for bl.a. Café Teatret og Kanonhallen - sidstnævnte ligeledes som teknisk koordinator i teatrets opstart - samt Sammenslutningen af Danske Scenografer. I 1997 gjaldt det ledelsesopgaver for Café Teatret, herunder teatrets internationale arbejde. Søren Glad har haft opgaver som under-

viser og censor for TEF, Designskolen og Statens Teaterskole.

Siden 1982 er det blevet til en lang række scenografi-opgaver, hvoraf bl.a. kan nævnes *Det 7. bud - Stjæl lidt mindre* 1995, *Den politiske Kandestøber* 1992 Odense Teater, *Kong Ubu* på Svalegangen 1995, *Ryggelos*, Jomfru Ane Teatret 1995, *Revisionen*, Det Kgl. Teater 1995, *Les Misérables* og *Company*, Aalborg Teater 1996 & '97, *Les Misérables*, Aarhus Teater 1998, kostumedesign til *Dames at Sea*, Aalborg Teater 2000.

Christian Baltzer Kapelmester

Christian Baltzer, 1963, er uddannet på Det fynske Musikkonservatorium og Diplomuddannet fra den rytmiske linie samme sted i 1997. Christian Baltzer har haft mange kapelmesteropgaver bl.a. DR-TV quizzzen *Hvornår var det nu det var*, *Fame* på Odense Teater og Aarhus Teater, *Folk og røvere i Kardemomme By*, Odense Teater og *Kameliadamen* på Aarhus Teater. Med Odense Internationale Musikteater har han lavet *Lulu - Sometimes in dreams*. og *Sirenernes Sang*. Førstnævnte modtager af "Årets Reumert - scenekunstens pris" i kategorien: Bedste Cabaret.

Christian Baltzer har spillet med Odense Symfoniorkester, og komponeret og indspillet musik til bl.a. DGI landsstævnerne i 1994 og 1998.

Christian Baltzer er desuden pianist i orkestret Smack Dab in the Middle og udgav i februar 2001 med jazzorkestret Heading Norths deres første CD. Heading North blev Fyns Amts Musiknavn i 1998. I 2002 venter bl.a. en komponistopgave på Jean-Paul Satres *Turningerne er kastet* for Odense Teater.

AARHUS TEATERS PERSONALE 2001/2002

Teaterchef Palle Jul Jørgensen Teknisk chef Jens Ravn Marketingchef Peter Schødt Dalsgaard Kontorchef Ralf Rudfeld Dekorationschef Jørn Walsøe Sekretær Berit Jørgensen
Skuespillere Anne-Vibeke Mogensen · Camilla Einfeldt · Dorthe Hansen Carlsen · Karen-Lis Ahrenkiel · Kirsti Kærn · Merete Hegner · Merete Voldstedlund · Stinne Hedrup
Brita Ann Larsen · Sarah Gottlieb · Anders Baggesen · Ejnar Hans Jensen · Henning Olesen · Hother Bøndorff · Jens Pedersen · Kim Veisgaard · Lars Høy · Niels Ellegaard
Victor Marcussen · Klaus Tange · Mikkel Stubbe Teglbjærg · Morten Burian · Anders Holst · Lars B. Pihl Sæsonens gæsteskuspillere Henrik Ipsen · Lisbeth Gajhede
Karen Bernardino · Christine Albrechtslund · Tomas Ambt Kofod · Anders Gjellerup Koch · Martin Loft · Lisa Bentzen · Johanne Dal-Lewkovitch · Ditte-Karina Nielsen
Anne Christine Bech · Pia Trøst Nissen · Laura Allen Müller · Charlotte Munck · Lisbeth Wulff · Holger Ø. Kristensen · Mikkel Bay Mortensen · René Benjamin Hansen
Anna Ur Konoy · Jette Sievertsen · Camilla Lohmann · Birgitte Federspiel · Aksel Erhardsen · Mette Kovsted Madsen · Thomas Kim Høder · Klaus Wegener
Sæsonens iscenesættelse Asger Bonfils · Hans Rosenquist · Jørgen Heiner · Flemming Weiss Andersen · Lisa Kent · Pelle Koppel · Kim Veisgaard · Bente Kongsbøl · Kirsten
Peuliche · Thomas Müller · Christoffer Berdal · Morten Hovmann Gæstelysdesigner Niels Emil Larsen Sæsonens scenografer & kostumedesignere Vladimir Poznanovic
Søren Glad · Christian Tom-Petersen · Kristian Vang Rasmussen · Erik Söderberg · Jørn Walsøe · Kari Gravklev · Jesper Corneliussen · Kirsten Thomsen · Pia Maanssen
Sæsonens oversættere & danske forfattere Erling Jepsen · Peter Laugesen · Viggo Kjær Petersen · Pelle Koppel · Sebastian · Hans Kragh-Jacobsen · Jesper Kjær
Astrid Saalbach · Ann Mariager · Benny Andersen Sæsonens komponister & kapelmestre Christian Baltzer · Sebastian · Niels Søren Hansen · Guttorm Guttormsen
Sæsonens koreografer Lisa Kent · Chris Blackwell Dramaturger Jørgen Heiner · Ryszard Taedling · Trine Holm Thomsen Husdramatiker Erling Jepsen
Talepædagog Ivan Köhler Suffli Anette Walsøe · Birgitte Hansen · Hanne Wolff Clausen Administration Bente Bak · Helle Hansen · Jonna Thomsen · Kis Giver
Majbritt Hansen · Ruth Hansen PR & Marketing Agnete Krogh · Anne Lykke Nielsen · Tine Juhl · Jens Arndal Fotograf Jan Jul IT Kurt Bøje · Faith Post
Akivar Per Brinch Abrahamsen Abonnements- & billetservice Abonnementssekretær Finn Schriver · Aase Kiil Jensen · Bendi Christensen · Jette Rask · Lone Bergholdt
Regi Koordinator Claus Mydtskov · Bruno Nielsen-Boreas · Andrew Tristram · Joe Otterstrøm · Trine Tue Bygningsforvalter Jørgen Prip
Scenen Afdelingsleder Knud Brodersen · Koordinator Lars Fog · Koordinator Lars Bach Hansen · Find Mølgård Jensen · Jan Holm Nielsen · René Nielsen · Jørn Olesen
Søren Sørensen · Lars Berg · Bjarne Skram Jensen Snedkersal Bent Sørensen · Jens Andersen · Verner Bang · Erik Wisler Malersal Anne-Marie Kjær
Michael Odgaard Andersen · Ruth Grønberg · Søren Thiim Harder Smedeværksted Jens Villesen · Svend Christensen · Lars Overgaard Rekvisitafdelingen Rekvisitor
Viggo Bay Steen Jonassen Skræddersal Afdelingsleder Hanne Gissel · Kostumier Mehmet Hilmi · Conni Møldrup · Gurli Radich Johansen · Henny Andersen
Ingrid Brande · Kirsten Thomsen · Lone Frikke · Viggo Eriksen Frisør Afdelingsleder Britta Høxbro Pålklædere Ritha Stegger Madsen · Lars Ryegaard Rasmussen Lyd:
Tonemester Kim Engelbrecht · Andreas Alsing Carlsen Lys Koordinator Peder Jacobsen · Knud Jacobsen Bo Høgh Jensen · Jens Holm Larsen · Jesper Ahnfeldt-Møllerup
Jonas Kongsback Teaterteknisk assistent Jeppe Laris Teaterteknisk assistenteløber Silja Rønneøv Jacob Rosenberg · Sune Munk Schou Kantinen Bestyrer
Gurli Stjerne Christensen · Hanne Birgitte Jensen · Anne Gammelby Meigaard · Elev Mette Hedegaard
Vagtmestre Knud Steen Bak · Jørn Greffel · Willy Bjerre Pedersen Kontrol & programsalg Overkontrollør Finn Arentzen · Camilla Daa Rønning · Claus Andersen
Hans Mahncke · Jan Christensen · Kim Lang · Leif Andersen · Marie Østergaard Sørensen · Ejvind Nielsen · Randi Lykke Foged · Trine Lundorf · Stinne Marie Nørregaard
Villy Madsen · Lone Jacobi Sørensen · Tamara Allen · Mette Baskjær · Mads Bo Jørgensen Rengøring Inspektrice Inga Konradsen · Michael Larsen · Lone Jensen
Birgit Geiken · Connie Jacobsen · Connie Andersen · Vera Sandoy Skuespillerskolen Rektor Hans Rosenquist · Sekretær Lise Roed · Producent/bibliotekar Birgitte Klit Kjær
Lærere Ellen Lunde · Eyvind Andersen · Finn Hesselager · Gerald Fischer · Inge Dinesen · Kim Veisgaard · Lisbet Waagner · Mads Thygesen · Thyge Thygesen
Torum Kjöllner · Merete Voldstedlund · Klaus Tange · Abdul Hantout · Birgitte Frieboe · Søren Frieboe · Edward Strandskov · Per Skriver
4. års elever Barbara Hesselager · Mette Mai Langer · Laura Kvist Poulsen · Olaf Højgaard · Kasper Leisner · Jacob Lohmann · Joachim Malling · Bardur Persson
3. års elever Dina Al-Erhayem · Nanna Buhl Andresen · Charlotte Guldborg · Laura Ljungdahl · Karoline Munksnæs · Thomas Agerholm · Joen Hovgaard
Jonatan Spang Olesen 2. års elever Pil Egholm · Karin Heinemeier · Josephine Nørring · Charlotte Rathnov · Mikkel R. Arndt · Thomas Guldborg Madsen
Mads N. Riisom · Troels Thorsen 1. års elever Rolf Hansen · Tilde Maja Frederiksen · Kathrine Høj Andersen · Nanna Böttcher · Anders Juul
Regine Rosenquist · Pelle Kann Petersen · Søren Bang Jensen Dramatikeruddannelsen Uddannelsesleder Janicke Branth · Sekretær Bente Bak
Studerende Lærke Sanderhoff · Anna Clemensen Bro · Joan Rang Christensen · Maj Rørbæk Damgaard · Kristian Thingholm Erhardsen · Aleksa Okanovic